

zvezdna
Beletrina

**v čudežni
deželi**

Lewis Carroll
ALICA V
ČUDEŽNI DEŽELI

prevedel Milan Dekleva

ilustracije John Tenniel

Beletrina*

V zlatem popoldnevu
    počasi čoln drsi,
okorno, težko veslo
    otročka dlan drži,
voditi čoln v pravo smer –
    le tega si želi.

Tri deklice zasanjane,
    kot je zasanjan dan,
me prosijo za zgodnico –
    to je tercet ubran.
Kako bi se ubranil jih?
    Vse bi bilo zaman.

Nestrpno prva dvigne glas:
    »S pripovedjo začni!«
»Naj čudna bo, nespametna,«
    si druga zaželi.
In tretja rada tu in tam
    v besedo seže mi.

V zgodbi jih odpeljem stran,
    v deželo čudežnih stvari –
že stopajo za deklico,
    ki z zajcem, ptiči govori,
pogumno si z junakinjo
    delijo želje in skrbi.

*Pripoved kot studenček se
včasih utrudi, posuši
in moja domišljija se
v tišini izgubi.
»Naprej,« se hkrati oglasijo,
»naprej se nam mudi!«*

*Tako nastala je ta zgodba,
kjer čudež čudežu sledi
in kjer ne vemo, kaj se vse
lahko še pripeti.
Domov bo treba, zaveslajmo,
ker sonce že temni.*

*To zgodbo vzemi, Alica,
naj nežno kakor val
te vodi v svet spominjanja,
vse do zasanjanih obal.
Ko prideš tja, dotik daljav
se s tabo bo igral.*

Prvo poglavje

Navzdol po zajčji luknji

Alica je sedela ob sestri na bregu in ni vedela, kaj naj počne, zato ji je postalo dolgčas: enkrat ali dvakrat je pokukala v knjigo, ki jo je brala sestra, a tam ni bilo ne slik ne pogovorov. »Kakšen smisel ima knjiga brez slik in pogovorov?« se je spraševala Alica.

Ko je tuhtala (kolikor je zmogla, saj je bil dan vroč in se je počutila zaspano in zmedenih misli), ali bi užitek ob spletanju venčka iz marjetic odtehtal napor vstajanja in nabiranja cvetlic, je nenadoma mimo nje pritekel Beli Zajec z rožnatimi očmi.

To ni bilo *kdo ve kako* nenavadno in Alici se ni zdelo *kdo ve kaj* posebnega, da je slišala Zajca tarnati: »Ojoj! Ojoj! Zamudil bom!« (Kasneje je razmišljala, da bi se ji to moralo zdeti čudno, v tistem hipu pa se ji je zdelo povsem običajno.) Ampak ko je Zajec iz telovnika čisto zares *izvlekel žepno uro*, pogledal nanjo in odhitel dalje, je Alica planila na noge. Prešinilo jo je, da še nikoli ni videla zajca, ki iz žepka na telovniku vleče uro. Radovedna je naglo stekla za njim in še pravi čas opazila, kako izginja v veliki zajčji luknji pod živo mejo.

Čez hip se je spustila za njim in sploh ni pomislila, kako za vraga bo prišla nazaj ven.

Zajčja luknja je nekaj časa vodila naravnost kot predor, nenadoma pa se je zasukala strmo navzdol. Še preden bi se lahko ustavila, je začela Alica padati v zelo globok jašek.

Mogoče je bil jašek tako globok ali pa je padala zelo počasi; imela je dovolj časa, da je gledala okrog sebe in se spraševala, kaj se bo

zgodilo. Najprej je strmela navzdol, da bi ugotovila, kam pada, a bilo je tako temno, da ni videla ničesar; potem se je ozrla po stenah jaška in videla, da so polne visečih omaric in knjižnih polic. Tu in tam je opazila zemljevide in slike, pritrjene s kljukicami. Z ene od polic je, medtem ko je letela mimo, potegnila kozarec, na katerem je pisalo POMARANČNA MARMELADA, a na njeno žalost je bil prazen. Ni ga hotela spustiti, ker se je bala, da bi spo-

daj koga ubila; uspelo ji ga je odložiti na neko polico, mimo katere je padala.

»No,« si je rekla Alica, »po takšnem padanju bo mala malica, če se zvrnem po stopnicah! Kako pogumna se bom zdela vsem domačim! Še pisnila ne bi, tudi če bi padla s strehe!« (Kar bi bilo najbrž res.)

Dol, dol, dol. Ali padanja ne bo *nikoli* konec? »Res me zanima, koliko milj globoko sem že,« je glasno rekla. »Zdaj moram biti že blizu središča zemlje. Naj pomislim, to bo kakšnih štiri tisoč milj, se mi zdi.« (Kot vidite, se je Alica v šoli marsičesa naučila, in čeprav ni bila v *najboljšem* položaju, da se postavlja s svojim znanjem, ker je nihče ni poslušal, je bil trenutek primeren, da kaj pove na pamet.) »Ja, to bo kar prava razdalja – vendar pa se sprašujem, na kateri zemljepisni širini ali dolžini se nahajam!« (Alica ni imela

pojma, kaj sta zemljepisna širina in dolžina, a zdelo se ji je imeni-tno izgovarjati pomembne besede.)

Kmalu je spet začela govoriti. »Zanima me, če bom padla skozi Zemljo! Kako zabavno se bo znajti med ljudmi, ki hodijo z glavo navzdol! Zdi se mi, da se jim reče Antipatiki.« (Tokrat je bila res zadovoljna, da je *nihče* ne posluša, saj se ji beseda sploh ni zde-la ustrezna.) »Hm, morala jih bom vprašati, v kateri deželi živijo. Gospa, prosim, je to Nova Zelandija ali Avstralija?« (Pri tem je poskusila narediti poklonček – hecno se je *priklanjati* med pro-stim padanjem! Se vam zdi, da bi vam uspelo?) »Imela me bo za nevedno smrklo! Ne, tega ne smem narediti, mogoče bom videla kakšen napis.«

Dol, dol, dol. Ker ni mogla početi nič drugega, je Alica spet začela govoriti. »Mislim, da me bo Dina zvečer zelo pogrešala!« (Dina je bila mačka.) »Upam, da pri malici ne bodo pozabili na njeno skledico z mlekom. Dina, ljubica moja! Želim si, da bi bila z mano tu spodaj! Žal miši ne letajo po zraku, a lahko bi ujela kakšnega netopirja, ki je zelo podoben mišim. Ne vem, ali mačke jejo neto-pirje?« Alica je postajala zaspana in je v polsnu klepetala naprej. »Ali mačke jejo netopirje? Ali mačke jejo netopirje?« Včasih je re-kla: »Ali netopirji jejo mačke?« Ker na vprašanji ni vedela odgo-vora, je bilo pravzaprav vseeno, kako ju je izgovorila. Čutila je, da tone v spanec, in začela sanjati, kako se z Dino sprehajata z roko v roki. Zelo resno jo je hotela vprašati: »No, Dina, po pravici povej: si kdaj pojedla netopirja?«, nenadoma pa se je – tup! tup! – znašla na kupu suhega listja in padanja je bilo konec.

Niti malo se ni potokla; kot bi trenil, je skočila na noge. Pogle-dala je kvišku, a nad njeno glavo je bilo povsem temno. Znašla se je v novem dolgem predoru in v daljavi je videla hiteti Belega Zajca.

Niti trenutka ni smela izgubiti: kot veter je švignila za njim. Tik preden je izginil za vogalom, ga je slišala reči: »Pri mojih uhljih in brkih, kako pozno je že!« Bila mu je za petami, a ko je zavila okrog vogala, ga ni bilo nikjer. Znašla se je v dolgi, nizki dvorani, osvetljeni z vrsto stropnih svetilk.

V dvorani je bilo polno vrat, a vsa so bila zaklenjena; Alica jih je po vrsti poskušala odpreti najprej na eni strani in, ko se je vračala, na drugi strani. Žalostno je korakala po sredini dvorane in razmišljala, kako bi prišla ven.

Nenadoma je obstala pred mizico s tremi nogami, narejeno iz debelega stekla; na njej ni bilo ničesar drugega razen zlatega ključka. Alica je takoj pomislila, da bo z njim lahko odprla ena od vrat v dvorani, ampak – ojoj! – to ji nikakor ni uspelo, ker so bile ali ključavnice prevelike ali pa ključek premajhen. Kakorkoli, ko je že drugič obšla dvorano, je naletela na majhno zaveso, ki je prej ni opazila; za njo so bila komaj štiri decimetre visoka vratca. Vtaknila je zlati ključek v ključavnico in vsa radostna ugotovila, da se prilega!

Alica je odprla vrata; vodila so v ozek prehod, nič večji od podganje luknje. Pokleknila je in pogledala v prehod. Vodil je do najbolj ljubkega vrta na svetu. Umirala je od želje, da bi se rešila mračnega hodnika in se sprehodila med gredicami živobarvnih cvetlic in hladnimi vodometi, a skozi vratca ni mogla spraviti niti glave.

»Tudi če bi zrinila glavo,« je razmišljala uboga Alica, »mi ta ne bi kaj prida pomagala brez ramen. Če bi se le lahko zložila kot teleskop! Mogoče bi šlo, če bi le vedela, kako začeti.« Videli boste, da se je kasneje zgodilo veliko neobičajnih stvari, zato je Alica začela verjeti, da ni skoraj nič nemogočega.

Čakati pri vratcih ni imelo smisla, zato se je Alica vrnila k mizi in po tihem upala, da se bo na njej znašel še kakšen ključ ali pa vsaj knjiga navodil, kako se ljudje zmanjšajo kot teleskopi. Tokrat je na mizici stala steklenička (»Prej je prav gotovo ni bilo,« je rekla Alica), ki je imela okrog vratu privezано papirnato nalepko, na kateri je bilo z ličnimi velikimi črkami natipkano IZPIJ ME.

Že lepo, da je pisalo *izpij me*, a bistra mala Alica je vedela, da tega ne sme storiti *pri priči*. »Najprej moram preveriti, če je kje oznaka, da gre za *strup*,« je rekla. Prebrala je že kar nekaj zgodbic o otrocih, ki so se opekli ali pa so jih požrle zveri, če niso doživeli še kaj bolj neprijetnega samo zato, ker si *niso* vzeli k srcu prijateljskih nasvetov. Na primer tega, da se spečeš, če žarečo grebljico predolgo držiš v roki, in da prst zakrvavi, če se močno urežeš z nožem. V spomin si je vtisnila, da se ti prej ali slej maščuje, če piješ iz stekleničke z napisom *strup*.

Ampak na tej steklenički ni *nikjer* pisalo *strup*, zato si je Alica drznila malce srkniti. Bilo ji je zelo všeč (tekočina je imela okus po češnjavi piti, jajčni kremi, ananasu, puranji pečenki, karameli in popečenem kruhu z maslom), zato je stekleničko izpila na dušek.

***

»Kakšen čuden občutek!« je rekla Alica. »Zdi se mi, da se zlagam kot teleskop.«

In tako je tudi bilo: zdaj je bila visoka le še dva in pol decimetra in obraz se ji je razvedril ob misli, da bo lahko smuknila skozi vrata v ljubki vrt. Najprej je nekaj trenutkov počakala, da bi videla, če se bo še skrčila. Kar se tega tiče, je bila malce živčna: »Lahko končam kakor sveča, ki dogori,« je rekla sama pri sebi, »in kako bom videti potem?« Poskusila si je zamisliti, kakšen je plamen sveče, ko ugasne, ker se ni mogla spomniti, da bi kdaj videla kaj takega.

Ko je ugotovila, da se ne manjša več, se je odločila, da odide na vrt. Ampak, ojoj! Ko je uboga Alica prišla do vratc, je ugotovila, da je pozabila vzeti zlati ključek, in ko se je vrnila k mizi, ga ni mogla doseči: jasno ga je videla skozi steklo in trudila se je, da bi po eni od miznih nog splezala gor, a ji je preveč drselo. Ubožica se je utrujena usedla na tla in zajokala.

»Veš kaj, tole cmihanje je navadna traparija!« si je odločno ukazala. »Svetujem ti, da pri tej priči nehaš!« Običajno si je svetovala zelo pametno (čeprav je nasvete le redko upoštevala). Včasih se je tako strogo oštela, da je imela solzne oči. Spomnila se je, da se je nekoč hotela oklofutati, ker je goljufala pri igri kroketa, ki jo je igrala proti sami sebi: ta nenavadna deklica se je zelo rada igrala, da je dvoje oseb. »Zdaj nima nobenega smisla,« je razmišljala ubo-

ga Alica, »da se grem dve bitji! Komaj me je ostalo dovolj za *eno* spodobno osebo!«

Takrat ji je v oči padla steklena škatlica, ki je ležala pod mizo. Odprla jo je in v njej našla majcen kolaček, na katerem je bilo z rozinami ljubko izpisano POJEJ ME. »Kar pojedla ga bom,« je dejala Alica. »Če bom postala večja, bom dosegla ključ, če se bom pomanjšala, pa se bom lahko splazila pod vrati. V vsakem primeru bom prišla v vrt, požvižgam se na to, kaj se bo zgodilo!«

Pojedla je grižljajček in si, z roko na vrhu glave, da bi čutila, kaj se z njo dogaja, nestrpno govorila: »Gor ali dol? Gor ali dol?« Presenečena je opazila, da se ni spremenila. Če poješ kolač, je običajno tako, a Alica ni bila pripravljena na običajnosti, zato se ji je zdelo življenje brez sprememb dolgočasno in nezanimivo.

Brez odlašanja je pojedla kolaček.